

De waarde van het fotomomentje met Zelensky staat onder druk

Posted on 18 mei 2022 by Felix van Litsenburg

Oekraïne was maandenlang hét onderwerp dat persconferenties en krantenkoppen domineerde. Nu lijkt Oekraïne hetzelfde lot beschoren als Corona. De aandacht voor de oorlog wordt verdrongen door snelle prijsstijgingen (en kelderende beurskoersen).

Volodymyr Zelensky geniet als president nog meer *starpower* dan hij als acteur had: heel Europa wil met hem op de foto. Het buitenlandministersduo Annalena Baerbock en Wopke Hoekstra waren de laatste twee, maar er zijn nog veel meer politici naar Oekraïne getrokken. De Poolse, Estse, Letse, Litouwse, Sloveense, en Tsjechische leiders zijn er allemaal geweest, zoals ook de Amerikaanse first lady en de voorzitter van de Europese Commissie.

Bedevaartsoord Kiev

De allergrootste enthousiast is natuurlijk Boris Johnson – men krijgt welhaast de indruk dat hij elke week wel naar Kiev zou willen gaan, als het kon. Eén reden is

Johnsons drang om Sir Winston Churchill te kopiëren: dit kan Johnsons 'Churchill moment' zijn. Johnson ontleent er waardevol politiek kapitaal aan: ondanks *Brexit* speelt Groot-Brittannië een leidende rol in een conflict dat de wereldgeschiedenis verandert.

Daarom is het opmerkelijk dat de Duitse bondskanselier, Olaf Scholz, voor de eer bedankt. Hij werd [uitgenodigd](#) om 9 mei – wanneer de Russen hun bevrijdingsdag vieren – naar Kiev te komen. Het werd Baerbock die ging, niet Scholz.

Het [afwijzen van president Steinmeier's](#) aanbod om Kiev te bezoeken was daar volgens Scholz de reden voor. Deze schoffering zou een bezoek van Scholz in de weg staan. Dit leidde tot forse kritiek van de Oekraïense ambassadeur, die Scholz een '[beledigde leverworst](#)' noemde die zich wel wat meer als een staatsman mocht gedragen.

Omdat welhaast iedere Westerse leider met Zelensky gezien wil worden, lijkt Scholz hier een vergissing te hebben gemaakt. Uiteraard wekt dit vragen op: denkt Scholz toch nog de rol van *Putinversteher* te kunnen spelen? Wellicht hoopte hij na zijn gesprek [met Poetin van afgelopen vrijdag](#) de eerste zet voor vredesonderhandelingen te kunnen zetten. Dat zou een grotere *photo opportunity* zijn dan langs te gaan bij Zelensky! Of heeft de Duitse afhankelijkheid van Russisch gas tot gevolg dat Scholz toch nog voorzichtig blijft?

De magie is weg

Boris Johnson kan nog wel honderd keer met Zelensky op de foto gaan, maar politiek zal het hem weinig extra's opleveren. Britse vrienden van mij die vroeger op hem stemden, zijn niet van plan dit nog eens te doen. Deze Britten zijn erg tevreden dat het Verenigd Koninkrijk dankzij Johnson dapper het voortouw heeft genomen in Oekraïne. Maar dat is niet genoeg.

Ze zien vooral een Johnson die zich hard inzet als hij het dossier spannend vindt, als hij zichzelf met Churchill kan vergelijken en als hij de aandacht van zijn schandaaltjes kan afleiden. Voor velen blijft *partygate* echter onvergeeflijk: Boris die aan het feesten was terwijl de rest van het land in lockdown zat. Anderen hadden liever een premier gezien die zich met Omtzigt-achtige werklust stortte op de dossiers die voor de Britse burgers mogelijk écht ingrijpend zijn: de snel stijgende prijzen van, nou ja, bijna alles.

Een volgend fotootje met Zelensky zal voor Boris dus niet genoeg zijn. Sterker nog: het kan tégen hem werken als men denkt dat hij daardoor belangrijkere zaken laat schieten. Hij heeft toch niet voor niets een minister van Buitenlandse Zaken?

Andere aanpak Scholz

Scholz lijkt zich er van bewust dat hij niet al zijn aandacht aan Oekraïne kan besteden, omdat zijn kiezers ander leiderschap verlangen. Door de kritiek van de Oekraïense ambassadeur van zich af te laten glijden, heeft Scholz waarschijnlijk geprobeerd zich te profileren als de politicus die zich niet gemakkelijk laat afleiden. Zijn persoonlijke bemoeienis met de verkiezingen in Noordrijn-Westfalen was een poging om te laten zien hoe serieus hij de binnenlandse situatie nam.

Het heeft echter niet mogen baten: de SDP heeft het [historisch slechtste resultaat](#) ooit in Duitslands grootste Bundesland opgelopen. De overheersende duiding: er zou te veel over wapens en te weinig over energieprijzen zijn gesproken.

Meeliften kan niet, focus is vereist

Een gebrekkige [communicatiestijl](#) wordt vaak aangemerkt als de bron van Scholz' sores. Dat lijkt hem in Noordrijn-Westfalen zeker parten te hebben gespeeld. Hoewel hij zich niet actief met Zelensky profileerde, werd hij wel altijd gezien als de belangrijkste Duitse politicus wanneer het om de oorlog ging. Dit wekte de indruk dat hij zich noch vol op het vraagstuk Oekraïne stortte (zoals Johnson), noch vol op de prangende binnenlandse problematiek.

De CDU en de Groenen, die veel duidelijker voor Oekraïne in de bres zijn gesprongen, deden het juist goed in Noordrijn-Westfalen. Vanwege hun politieke positionering, maar ongetwijfeld ook omdat ze eenduidig communiceerden.

De binnenlandse problematiek, met name inflatie, wordt langzamerhand hét pijndossier van heel West-Europa. Oekraïense zorgen dat hun wanhopige toestand hierdoor naar de achtergrond zal verdwijnen, zijn niet ongegrond. Politici zullen een stuk minder happig zijn op een fotomomentje met Zelensky als ze vrezen dat kiezers liever zien dat hun ogen op het eigen land gericht zijn.

Felix van Litsenburg bericht voor Wynia's Week uit Berlijn. Bent u al donateur van Wynia's Week? Doneren kan [HIER](#). Hartelijk dank!